

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja trisopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 161.

V Ljubljani, v torek 19. julija 1887.

Letnik XV.

Naš podzemeljski svet.

Kopanj, 15. julija.

Notranjska stran kranjske dežele že stoletja sloví zavoljo prečudnih podzemeljskih jam, tako v geološkem, kakor v natoroznanskem pomenu. Te notranje podzemeljske votline imajo svoj konec na severu lepe Krške doline, v katero se razliva ravno pri Gradišču izvirajoča Krka, obstoječa iz mnogih studencev, potokov in družih v zemlji nakopičenih jezer in rek, ktere so bile do sedaj svetu nepoznane. Med te potoke in reke se šteje tudi Dobrovka in Šica, ktere v Radenski dolini podzemeljsko zginete, in v velikem deževju in pri naglem kopnenju snega toliko vode s seboj pripeljeta, da jo požiralniki ne morejo sprejemati in vsled tega prav kmalo nastane tolika povodenj, da pri velikem deževju že v kakih 24 urah zalije lepe travnike in njive rodovitne Radenske soseske in pokončá v malo trenutkih trud in prizadevanje kmetovo, ne da bi bili ljudje količkaj kos, tej strašni povodnji se zoprstavi. Poplavljenje se začne v Radenski dolini fare Kopanjske naprej čez Zagrac, Mlačevo do Grosuplja in zalije tudi rodovitno dolino fare Šentjurske, in tako so pokončane najrodovitnejše doline kranjske dežele. Te povodnji niso nastopale le kakih 5, 10, 20 let, ampak kar ljudje pomnijo, se je ta poplava ponavljala, ker ni bilo človeka, kteri bi se bil za te trpine poganjal, tudi ne dobre roke, ktera bi bila darovala kak tisočak za uravnavo teh požiralnikov; tudi ga ni bilo junaka, kteri bi bil to težavno delo prevzel in ga s kakim vspehom dokončal, kajti vse do sedaj pričete poskušnje so ostale brez posebnega vspeha. Ni družega ostajalo, kakor podzemeljski ték teh potokov in rek preiskavati.

Kako težko da je začeti tako delo v neznanem podzemeljskem prostoru, in kako težko dobiti mate-

rijetno podporo od države ali od dežele za tako morebiti prazno delo, je vsacemu dobro znano; zato moram v prvi vrsti blagorodnega c. kr. okrajnega glavarja g. Mahkota omeniti, kteremu gre v tej zadevi največa hvala; pa tudi deželnemu poslancu dr. Papežu, ktera oba gospoda sta se tudi osebno ob času velike povodnji prepričala silne revščine ondotnih prebivalcev in zatoraj sta se tudi hitro za to reč zanimati jela ter je vsled tega bilo od države, kakor tudi od deželnega zbora po 1000 gld. dovoljenih za prvo preiskavo téh podzemeljskih jam po izvedencih. Prva preiskava je bila izročena izvrstnemu deželnemu inženirju g. Vladimiru Hraskyju, kteri je že l. 1886. meseca septembra te kraje pregledoval, nekoliko požiralnikov odprl in očistil, toda brez posebnega vspeha. Ker se je to delo že pozno v jeseni začelo, in sploh rado v tem času pogosto dežuje, je moral g. inženir začeto delo opustiti in se je v zimskem času znanstveno pripravljaj na delo v prihodnji spomladi.

Dne 28. aprila t. l. je prišel zopet na Kopanj, da bi delo nadaljeval, a nevarna bolezen je gospoda kmalo položila na posteljo, in delo je bilo zopet pretrgano ter še-le čez dva meseca zopet nadaljevano. Dne 1. julija se je delo vnovič pričelo, in že précej drugi dan je bil storjen velikansk korak. Gospod inženir je to in ono jamo ogledoval, a nikjer ni bilo pričakovati vspeha. Ogledoval je tudi Zatočno jamo, ktera največ vode ob velicih povodnjih v sé sprejema; pa ne ta in tudi one mu niso ugajale. Podal se je od Zatočne jame kacic 130 metrov višje, in tamkaj v gostem bukovi najde globoko jamo „Veršenco“ imenovano, v kteri so po izreku starih ljudi lisice imele svoje mlade. V to jamo se gospod inženir podá, in ker je bila voda ravno takrat malo večja, kakor po navadi, je kmalo, v jamo prišedši, zaslišal šumenje vode. Bistra gla-

vica njegova si misli: tu mora kaj posebnega biti. Bolj in bolj ušesa nastavlja, in čedalje večje je bilo šumenje. Kje streljati, kje pot do podzemeljske vode dobiti, da se v najkrajšem času in z malim delom kaj doseže — to je bila zdaj glavna naloga gosp. inženirju. Ni dolgo trajalo in preiskave, kje naj se strelja, je bilo konec. Pokliče svoje delavce, ukaže jim trikrat tla razstreliti, toda brez vspeha; gospod inženir ukaže še dalje streljati, in še-le pri desetem strelu se vzdigne, kakor nekaj podkrov od škrinje, skalovje in prikaže se meter globoka jama, v kteri se sliši čedalje večje šumenje vode. Razstrelé skalnata tla še sedemkrat, in sedaj odpré se jama tolika, da so mogli delavci posamezno po vrvi se spustiti v globočino. Ta pot, 9 metrov dolga, bila je silno nevarna in težavna. Treba je bilo po trebuhu se plaziti in po neznanem pečevju plezati, med tem, ko se je slišalo čedalje večje šumenje vode. Bolj in bolj se jama širi, in v kakih 10 minutah se odpré delavcem pot, po kteri še nobena človeška noga ni hodila, in ki je bila do sedaj svetu nepoznana. Pred seboj imajo nekaj prerov, kteri je zadosti velik, vsako še tako veliko vodo ob času kake povodnji sprejemati v sé. Kakih 200 metrov je ta prerov enoličen, skoraj enako širok in visok, lepo obokan, kakor bi bila božja vsemogočna roka ta prerov ljudem v izgled postavila, kako da naj tudi oni delajo oboke. Ob koncu teh 200 metrov se začne prerov spreminjati, zgubi svojo enoličnost, postaja na nekterih krajih ožji ali tudi nižji, toda zmira je še zadosti širok in visok, sprejemati vso vodo ob času povodnji. Kakih 300 metrov od vhoda v prerov je precejšnje jezero, iz kterega se pa voda prav hitro oteka in naprej hiti po silnih pečinah. Čez 400 metrov se pride do nekega stožca (keglja), kar spričuje, da se je vsa ta zemlja okoli stožca z bližnjim skalovjem vred nekaj ob kakem potresu

LISTEK.

Nekoliko misli z Lurdskega potovanja.

(Dalje.)

Predragi, premili prijatelj!

Veš pa prijatelj, da v srednjem veku, in tako je še dandanes (tega bi ne smeli nikako zabiti) je bilo društvu, ki se zove katoliška cerkev, temeljna postava tisti „Credo“, kterega posebno naši „omikanci“, tudi slovenski, tako radi na severji (o Donavi ali Muri) izgube. Naravno toraj, da kdor zataji to „Credo“, ne more in ne sme več ud biti katoliške cerkve, in kakor brž tudi zunanje pokaže, da vere nima, je dolžnost cerkvenih predstojnikov o tem se prepričati in brezvernika izobčiti. Glej toraj inkvizicijo — in to je vse! Prigodilo se je namreč v dvanajstem in trinajstem stoletji, da so po Nemškem in posebno po južnem Francoskem neverniki zasejali seme brezbožnih, protikršćanskih nauk. Bili so ti nauki zatroseni z Jutrovega; stari panteistični gnosticizem v nekaj obnovljeni obliki. Zame-tali so sv. zakramente, mašo, trdili, da Jezus Kristus ni pravi Bog, v zakramentu altarja ne pričujoč, tajili prostost človeške volje itd. itd. Ti krivonauki zadenejo bistvo katoliške cerkve. Zatoraj je morala cerkev, kteri so izročeni verniki, da jih po poti resnice peljá v večno življenje, te nauke in učeni-

spoznati ter vernike na to opozoriti, da se ne dajo zapeljati. In odtod duhovna inkvizicija. Če so bili zatoženci nekrivim spoznani, ostali so v katoliški cerkvi, ako so bili pa krivi, so jih resno opominjali, pokoro so jim nalagali, in skesani so se spet sprejemali, ako so pa trdovratni ostali, tedaj so jih s cerkvenimi kaznimi pokorili in slednjič, ko vse ni nič zdalo, so bili izobčeni. Glej to je cerkvena inkvizicija.

Oho, oho — že slišim ga — to je vse!? Kje so pa oni tisoči krvavih žrtv cerkvenih inkvizicij? Kje je kri Husova, kterega so cerkveni očetje v resnici na grmado v ogenj obsodili.

Čakaj li, mladi prijatelj, kje moreš dokazati, da je cerkev, da so njeni inkvizitorji obsojencem grmade zažigali? Qui bene distinguit, bene docet. Dolej govoril sem o cerkveni inkviziciji. Cerkev se nikdar posluževala ni ognja in meča, nje orožje je živa prepričevalna beseda; kdor te ne posluša, se od njega obrne drugam oznanovat jo. Znano je, kako so cerkveni očetje protivili tistim, ki so hoteli heretične Priscilianiste radi pogubnih nauk v smrt obsojati. Tako je bilo tudi v srednjem veku; cerkev je vedno v človeku nad vse spoštovala prostost volje in svobodo vesti. A ravno tako smatrala je za svojo dolžnost, krive učeniške izslediti ter vernike od njih odvracati. Ako je pa heretike izobčevala, kaka krivica se jim je s tem godila? Poznali so vero katoliško, in ako so jo prosto zatajili, so s tem tudi očitno pokazali, da jih ni volja več v cerkvi ostati. A ravno

nad tem se naši svobodomisleci spotikajo, da cerkev obsoja in izobčuje one, ki nečejo verovati? Po njihovem mnenju morala bi cerkev trpeti, kakor pravoverne, tako tudi protestante in celó materijaliste! Kaka nezmisel! Ne veste li, da je resnica le ena, kakor je tudi Bog le eden; ako je pa cerkev te ene resnice učiteljica, potem ji zamerite, da nauke nji nasprotujoče zameta! Naj bi toraj laž kakor resnico molé trpela! Delate vi tako, kaj ne? Rad bi videl, da bi n. pr. ud kake prostozidarske lože spisal knjigo, kjer bi zagovarjal nezmotljivost rimskega papeža, kako bi ga častiti bratje strpeli v svoji družbi? Toda kar je še hujše: kakor brž se verniki drznemo enemu ali drugemu naših prostomislecev očitati kako protiversko zmoto, ter opozarjati verno občinstvo, glej že očitajo krvoločnost, hujskajo cel svet na-te, oponašaje ogenj in grmado in Husa!! Kaj pa ima katoliška resnica z grmado skupnega! Da, s tem še-le pokažete, kako neskončno plitvo je vaše zgodovinsko znanje; sramovati bi se moral v našem veku omikanec taci nezgodovinskih očitanj!

Toda kdo je pa zažigal heretikom grmade?

Vemo, da je bila od časa Konstantina Velikega država tesno združena s cerkvijo. Za Karola Velikega se je ta vez še ožje sklenila. Država priznala je kršćanstvo za edino pravo in zveličavno vero ne le za večnost, ampak tudi za časnost. Evangelij, kakor ga je razlagala katoliška cerkev, postal je tako rekoč državni zakonik. Zatoraj pa je verska nepokorščina veljala ob enem za upor proti državi, verotajstvo bilo

od oboka odtrgala, kar je spoznati tudi na luknji ob oboku. V daljavi kakih 800 metrov je drugo jezero, iz kterega se pa voda tudi hitro odteka in od tod naprej je pot silno težavna in nevarna. Od vhoda noter do tukaj so napravili čez vodo, kjer je bilo treba, mostiče iz lestvic in desk, da more g. inženir s svojimi delavci zmiraj dalje preiskovati prerov. Ljudje z veseljem ves svoj les darujejo za napravo dobrega pota v prerovu, da bi le rešeni bili v prihodnje strašnih povodenj. Naprej vodi pot po velikem blatu ob desni strani, in pride se do tretjega jezera. Od tukaj naprej pa ni spaziti, kje in kod voda naprej teče. Treba bo dalje preiskavati. Ob levi strani tega zadnjega jezera je pa videti velikanska jama, popolnoma osušena in polna kapnikov pa stožcev drobnega peska. Do tukaj znaša dolgost celega prerova 2000 metrov, visokost se spreminja od 5—20 in širakost od 11—40 metrov. Da je veliko upanja, da se bo voda tod lahko odtekala, in še celó velika voda, temu porok je velik padec vode, kteri v dolgosti 2000 metrov znaša že 11 metrov.

Ugibalo se je že leta in leta, kaj je temu krivo, da se voda ustavlja in da povodenj nastaja po celi dolini, zdaj mislim, je to vprašanje rešeno. Zadržek, da se voda ne odteka, je brž v Radenski dolini, zatoraj druge pomoči ni, kakor da se kmalo napravi zadosten prerov tik travnikov, skoz kterega se bo mogla voda v notranji podzemeljski prerov pomikati; tako bo menda povodnji konec. A s praznimi rokami se tolike reči izvršiti ne dajo, zato upamo, da nam tudi še zanaprej pomaga visoka vlada, da se bo moglo pričeto delo srečno dokončati.

F. A.

Politični pregled.

V Ljubljani, 19. julija.

Notranje dežele.

Cesarjevič Rudolf in **cesaričinja Štefanija** obiščeta letos Gradec. Cesaški namestnik štajarski, baron Kübeck, odpotoval je v soboto na Dunaj, da predloži določeni program slovesnosti.

V **Praški** trgovinski zbornici imajo avtonomisti večino, vendar so zbornico zastopali v deželnem zboru štirje liberalni Nemci. Pri prihodnjih volitvah dobé avtonomisti tudi te štiri mandate. Ker levičarji vidijo, da v zbornici ne dobé večine, tirjajo sedaj, naj se jim prepusti izmed štirih vsaj eden mandat. Sploh bodo dopolnilne volitve zelo živahne, ker v mnogih krajih tudi nemški volilci ne bodo več poslušali svojih voditeljev.

Nedavno je pisal nek levičarski državni poslanec dva članka v „Münchener Allg. Ztg.“ in svetoval **grofu Taaffe**-ju, naj se sprijazni z levico, odpusti ministre Dunajevskega, Pražaka in Falkenhayna ter jih nadomesti z drugimi. „N. Fr. Pr.“ pa misli, da grof Taaffe tega ne bo storil, ker se je ozko zvezal z desnico. In ko bi odpustil imenovane tri ministre, levica bi ne imela nobenega dobička. — Levičarji bi sploh najraje videli, da od-

stopijo vsi sedanji ministri in pridejo njihovi možje na krmilo.

Finančno ministerstvo je razposlalo vsem deželnim finančnim vodstvom naredbi glede novega eksekucijskega reda, ki določuje, da se vsled zastalosti davkov in vojaških taks ne smé takoj izvršiti eksekutivna prodaja. Sploh pa se smé prodaja izvršiti le jedenkrat v letu.

Na **Dunaji** se snide meseca septembra kongres zdravnikov in naravoslovcev. Oglasilo se je doslej nad 700 vdeležnikov z vseh krajev sveta.

Vnanje države.

Časniki so pisali o grozovitih dogodkih, ki se vršé v **Srbiji** pod novo vlado. S temi neresničnimi poročili so skušali vreči Ristićevo ministerstvo. Ker se jim ni posrečilo, pišejo o velikih nemirih srbske mladine proti tujcem. Zagovarjati ne moremo populističnih nemirov, a tudi ne prištevati jim posebnih političnih namenov. Kakor se poroča iz Belegagrada, vršili so se res na javnih prostorih in v krčmah nemiri in demonstracije. Vlada je prepovedala godbo in petje po krčmah. Žandarmerija je razpodila razgrajalce in zaprla nekaj nemirnežev. Bili so večinoma dijaki nižjih razredov in rokodelski učenci. — Kraljica Natalija ostane štiri tedne v toplicah Arangelovskih.

Bolgarsko vprašanje je v resnici že prava zagonetka, da svet ne vé, kako se bode rešila. Bolgari so na svojo roko izvolili novega kneza, ta je izvolitev prevzel, ali države se ne morejo odločiti. Razmere v deželi so iste, kakor pred nekaterimi meseci, ko so kneza Aleksandra iztirali čez mejo. Bolgarski poslanci so se razšli in vedó svojim domačim le toliko povedati, da so izvolili kneza, kterega Rusija noče potrditi. Bolgarska deputacija je nagovarjala princa Koburškega, naj ž njo naravnost odpotuje v Bolgarijo. Princ je sicer mlad, vendar toliko previden, da ga ne preslepi krona bolgarskega kneza, ktero bi moral prej ali slej zopet odložiti. Princ je v ozki dotiki z Dunajskim dvorom, posvetoval se je gotovo tudi z vplivnimi osebami, toraj vé, kaj mu je storiti. Premoženja ima dovolj in ni mu treba doživeti sramotne osebe princa Aleksandra. Rusija je mnogo storila za Bolgare, pravico ima govoriti prvo besedo v deželi ob Donavi; to princ Koburški spozná in se po tem ravna. Rusija je odgovorila, da izvolitve ne potrdi, in vsi koraki Bolgarov so brezuspešni. Princ je sam povdarjal, da se morajo Bolgari najprvo spraviti z Rusijo. Časniki so celó pisali, da hoče princ osebno potovati v Peterburg in cara pregovoriti, da potrdi sklep bolgarskega sebranja. — O angleškem stališču gledé kandidate princa Koburškega se poroča „Pol. Corr.“ iz Londona: Angleška vlada do sedaj ni imela prilike, da uradno naznani svoje mnenje. Angleški zastopnik v Sofiji pa je že večkrat imel priliko bolgarski vladi pojasniti angleško stališče. Anglija hoče potrditi vsacega kneza, kterega izvoli bolgarsko sebranje. Iz tega se more sklepati, da bo potrdila tudi princa Koburškega, in to stori, kedar odgovori na okrožnico turške vlade. Za Koburžana se v Angliji posebno zanimajo, ker je v sorodu s kraljevo hišo in je zadnji čas pokazal veliko previdnost. V Londonu so dobro vedeli, kaj bo storila Rusija. Že lansko leto, ko so se bolgarski zastopniki dogovarjali s princem na Dunaji, je Rusija sestavila gotov načrt. Po tem načrtu morali bi Bolgari izvoliti začasnega regenta. Ta naj bi razpisal nove volitve v sebranje. Začasni vladar je bila taka oseba, ktero bi potrdile vse države. Ta načrt kaže, kaj tirja Rusija, in tega

načrta se bo vedno držala. — O stališču Nemčije gledé Bolgarije je objavila „Presse“ poročilo „odličnega diplomata“: Vnanji časniki so pisali, da se Nemčija upira princu Koburškemu. To poročilo je neresnično. Nemčija potrdi vsacega kandidata, ako so zadovoljne ž njim druge države. S princem Koburškim pa je Nemčija posebno zadovoljna, ker je v sorodu raznim vladarjem. Več pa Nemčija ne more storiti. Rusija ga noče potrditi; in če Nemčija princa le nekoliko priporoča, ugovarjala bo Rusija še odločneje. Ker se Nemčija ne poteguje za princa, to njemu še koristi.

Ko se je **nemški** cesar 14. t. m. peljal v Coblenz, skrbele so javne oblasti, da se cesarju ne pripeti nesreča. Nek nemški list namreč poroča, da so na neki postaji našli več sumljivih pisem. Pri nekem vozniku so dobili list z besedami: „Danes zvečer se mimo peljá cesar, bodite pripravljeni“. Železnični uradniki so bili v strahu. Poslali so naprej poseben vlak pred cesarjevim vlakom. Zgodila se ni nobena nesreča. — Socijalisti so začeli zopet rogoviliti. Iz Berolina se poroča, da je policija zasledila osrednji odbor socijalistov; 15 oseb je zaprtih.

Prejšnji **francoski** vojni minister, general Boulanger, še sedaj ne miruje. Vedno še želi, da svet o njem govori in ne pozabi njegovega imena. Te dni je pisal pismo poslancu Laur-u in se mu zahvali za njegovo vdanost. Boulanger trdi, da bo storil svojo dolžnost, akoravno ga napadajo od vseh strani. Držal se bo vedno onih ljudi, ki želé mogočno in slavno Francijo. Njegov namen je, da zakliče Francozom, naj vzdignejo svoje glave. — Poslanec Laur je objavil to pismo, in mnogi poslanci so hoteli tirjati od vlade, naj kaznuje Boulangerja. Po časnikih je naznanil Boulanger, da poslancu ni dal pravice, da objavi njegovo pismo. — Zbornica bo v kratkem končala seje. — Minister Spuller je bil 16. t. m. v Lyonu. Pri tej priliki je pri slavnostnem obedu govoril političen govor in rekel med drugim, da vlada ne želi boja.

Iz **Rima** se poroča, da se v kratkem pričnú dogovori med angleško državo in Vatikanom o diplomatskih zastopnikih. — Msgr. Persico, ki je odpotoval na Irsko, je že poslal prva poročila o irskih razmerah. Irska in angleška stranka ste prijazni papeževemu odposlancu. Msgr. Persico pa ima povelje, da mora nepristransko poročati o irskih razmerah. Koncem t. m. se vrne msgr. Persico v Rim.

Italijanska vlada ima mnogo sitnosti v Afriki. Poslala je armado v Masavo, da nadaljuje boj proti Abisincem. Več časa ne čujemo, kaj se godi dóli ob Rudečem morji. V Rimu je imel italijanski senat sejo 9. t. m. Bivši minister, general Robilant, je javno izrekel v zbornici, da je bil že v začetku nasprotnik naselbinske politike. Abesinski vladar Neguš je velik sovražnik Italijanom. Robilant je prebral neko pismo, ktero je Neguš pisal kralju Meneliku: „Trdim, da so Italijani goljufivi in nezanesljivi; to niso resen narod, temveč nagajivci. Le poželjivost jih je prignala v Afriko, ker doma nimajo dovolj prostora in so revni. Nezadovoljni in ponižani bodo zapustili ta kraj. Bati se jih ni treba, le edini moramo biti. Če smo edini, premagali bomo slabe Italijane in druge močne narode. Ko je Adam jedel prepovedan sad in je hotel večji biti kakor Bog, bil je kaznovan; taka se bo godila tudi Italijanom.“

Dolgo časa je turški sultan premišljal, bi li potrdil pogodbo gledé **Egipta** ali ne. Angleški

je ob enem veleizdajstvo. In tako je po tedanjem mednarodnem pravu kralj, ki se je izneveril katoliški cerkvi ali s papežem sprl, izgubil pravico do prestola, bogotajstvo kaznovalo se je kakor veleizdajstvo s smrtjo.

Ali se je potem takem čuditi, da najdemo državo s cerkvijo združeno tudi pri inkviziciji? Naravno. Saj po cerkveni inkviziciji je država spoznala še le veleizdajce in sovražnike državnega in družbinskega reda. Obsojene od inkvizicije za krivoverce je država odpeljala ter jih kaznovala po svojem lastnem, ne cerkvenem zakoniku. In ako so kedaj grmade gorele, niso jih škofje podtikali, ampak državni beriči! Ogenj heretikom! Kdo ga je zakuril? Friderik II. sam, ki vendar ni sumljiv, da je bil pregoreč kristijan. Ne, ravnal je tako iz lastnega in iz prepričanja svoje dóbe, da je namreč herezija ne le cerkvi, ampak tudi državi in družini enako pogubna.

In Hus? Zažgali so mu grmado ne cerkveni očetje kostniški, ampak cesaški zakonik (Schwabenspiegel), v kterem je bilo zaukazano, da se imajo heretiki, ktere so cerkveni sodniki za krive spoznali, izročiti svetnim sodnikom na grmado. In škofje? Oni so Husa le obsodili kot heretika in ga, ker je bil duhovnik, od duhovske časti odstavili. Naravno! Hus je bil vendar katolik, je bil celó duhoven. Kdo bo pa duhovnika sodil, ako ne lastni škofje? Ga bodo li tirali pred vojaško sodnijo? Ko so pa škofje videli, da misli cesar Husa v smrt ob-

soditi, prosili so celó zanj, naj se mu prizanese. To bi vendar morali vedeti tudi sotrudniki liberalnih listov!

(Konec prih.)

Pisma iz toplic.

II.

Tržič (Monfalkone), 12 jul. 1887.

Preljubi tovariš!

Naj Ti danes najpopred povém, kje da v Monfalkonu stanujem, potem še marsikaj družega. Gostilnic je prav veliko, večjih in manjših. Največja in prva med vsemi je „Allbérgo alla posta“. Ta ima največ topličarjev na stanovanji; postrežba in hrana je izvrstna. Kdor ne zná italijanski „parlirati“, v tej gostilni tudi lahko po nemški je in pije. V tej gostilni se ustavljajo odličnejši in petičnejši topličarji. — Druga, prav dobra gostilna pa je „Allbérgo all' Italia“, in tu je moje domovanje za čas kopanja. Najemnik gostilne je na-pol Kranjec, ker je bila mati njegova rojena Razdrčanka. „Šior Tita Canón“ je izvrsten človek, dobra duša — kakor pravimo. Imé „Tita“ je okrajšano iz „Battista“, njegovega krstnega patrona Janeza Krstnika. Smešni pridevek „Canón“ pa so mu hudomušni prijatelji izmislili, ker „šior Tita“ dosti govori in vmes tudi kako Kljukčevo zabrusi. Od teh debelih bomb, s kterimi včasih svoje goste zabava, je dobil zabavlječo „Canón“.

Sicer pa prav rad za polovico ali za vse odneha, če se mu nikakor verjeti noče.

Za sobo se plača 1 glđ. na dan. Sobo imam prav lepo in zračno. Hrana je precéj dobra, sevéda, vse jedi so pripravljene po laškem načinu. Morske ribe imamo vsak dan na razpolaganje. Za juho je navadno riž, potresen s parmezanovim sirom; — za prikuho ni dosti na izbiro, v tej dóbi je največkrat fižol v stročji. Pri pečenkah pojedó Italijani mnogo „radiča“. Ta salata jim je posebno priljubljena, malo trda in grenka je, pa zdrava. Ne vé, kako da se na Kranjskem tako malo ceni. Tudi „guazzetto“, naš kranjski „ajmoht“, jako ljubijo. Teleče noge kuhane si moji primizni tovariši večkrat naročijo mesto mesá. Rib pa — sevéda — posebno dosti povzijejo. — Dragó je pa tu vse, naroči si to ali ono, in dva goldinarja za vsakdanji živež prav lahko potrosiš. Menda cene ravno zdaj v topliški dóbi od maja do oktobra nekoliko poskočijo. Ozemajo nas, kar je mogoče in potimo se od vročine in dragine vsi do enega.

Radoveden bodeš, dragi moj, káko tovaršijo imam te dni. Tudi to Ti drage volje naznanim. Prišli smo od vseh krajev v kopelji iskat ljubega zdravja. Največ topličarjev je Italijanov. Iz Kranjskega sem doslej edini jaz. V tej gostilni stanujemo in pri mizi vkup kósimo prav različni topličarji. Najbolj zanimiva oseba je Grk Cocusópulo, zgoren iz izobražen trgovca. V veliko čast si šteje, da je potomec slavnih Helenov, pri vsaki priliki

zastopnik sir Drummond-Wolf je čakal na sultanov odgovor. Ker je pa sultan vedno odlašal, odpotoval je Drummond-Wolf iz Carigrada. Zmagala sta ruski in francoski zastopnik. Angleži zaradi tega ne bodo žalostni. Angleški list „Standard“ piše: Sedaj nimamo nobenih dolžnosti do Evrope. Angleška armada ostane tako dolgo v Egiptu, da si Egipčani opomorejo in dosežejo samostojnost. — Angleži se ne bodo radi umaknili iz Egipta, marveč skušali, da si pridobé deželo ob Nilu. Opraviti pa bodo imeli z drugimi državami, v prvi vrsti s francosko.

Izvirni dopisi.

Z Gorenjskega, 15. julija. (Odobranje predloga.) — Misel dopisnika „od nekoč“ v 156. št. „Slovenca“ je res vredna prevdanka. Okroglih 6000 gold. na leto odposlati in zanje nič nazaj dobiti, ni mala reč. Res, da je varnost v slučaju nesreče vredna tega denarja; pa če se dá oboje doseči, varnost in denar, je pa še več vredno.

Izpeljati se stvar gotovo da. Vsaj ne more nikdo siliti tega ali onega, da se zavaruje pri kaki zavarovalnici, ali če je že zavarovan, da še na dalje ostane. Vsi zavarovani odpovedó zavarovanje in dotične zneske pošljejo knezoškofijski pisarni, da jih obrestno naloži, in zavarovanje postane škofijsko. Ako se zraven naredé pravila, kako se spravljani denar obrača, in pristavi, da razun pisarniških stroškov nima nobeden kacega dobička od tega denarja, kakor le zavarovane cerkve itd. — je reč kmalo zrela. Nekaj formalnih sitnosti bi bilo res treba premagati, pa pojde. Dobiček bi bil velik. Najprej ostane vsako leto kacij 5000 gold. doma; je v 10 letih 50.000 gold., v 100 letih blizo milijona ali pa še več. — Drugič se denar cerkvam vrača ob času nesreče, ali tudi potrebnega popravljanja. Tedaj bi imel ordinarijat priliko, svoj dober svet dati, kako se lepo in ceno zida, in reči: naredite tako-le in dobite podpore toliko-le.

Sedaj se zidajo cerkve, vzlasti podružnice, silno silno drago, in večidel prav slabo. Za ravno tisti denar bi se dalo kaj lepega narediti — skušnja nas uči.

Tudi bi ordinarijat vedel, v kako slabem stanu so nekatere cerkve; zakaj, kedar bi se zavarščina vplačevala, bi se bilo treba prepričati o stanu poslopij.

Lepe cerkve bi dobro vplivale na pravnost in gorečnost vernikov itd., kar se samo po sebi razume. Poskusimo toraj, confratres! Marsikomu dela preglativico popravljanje cerkvâ itd., ker nima kje vzeti novcev; potem se bo dala ta neprilika premagati, ako mu škofijska zavarovalnica nekaj stotakov pošlje.

Kdor toraj more, naj kaj dobrega svetuje, in kdor še več premore, naj tudi stori. Dunajčan pravi: „Es geht jo olles, wenn man will“. To bi utegnili tudi pri nas prav biti. Bog daj srečo!

Iz Maribora, 16. julija. — (Čudežna ozdravitev.) Lurška Marija je tudi Slovencem mila in kaže že tudi na slovenski zemlji svojo čudovito moč. V zavodu šolskih sester pri nas je storila 15. t. m. popoldne, na predvečer škapulirske Matere božje, pravi čudež. Sestra Evangelista je že dolgo bolehal. Ker je pa po osem do deset ur na dan podučevala na glasoviru, si je svoje živce s časom tako pokvarila, da je bila že celó zgubljena in zmešana. Ona, ki je bila prej vedno vesela, postala je otožna in niti svojih sester po imenu ni več poznala. Ako so jo sestre peljale v cerkev pred podobo Lurške Marije, kjer so zanjo molile, ni spoznala svetega kraja, ampak na stopnice se je vsedla, in v svoji nezavesti z molki kinčala železno omrežje okoli altarja. Noge so jo zapuščale: ni mogla več niti hoditi niti se sama obleči. Zadnje dni se jej bolezen shujša; noge in roke je imela že mrzle in trde, prevideli so jo s sv. zakramenti za umirajoče. Med tem so sestre zanjo opravljale devetdnevno pobožnost na čast Lurške Matere božje. Ko so v petek devetdnevno končale, se sestra Evangelista nekoliko boljše počuti, in neka sestra jo vodi v cerkev, da tam pri Mariji pomolite. Danes se bolnica v cerkvi ni več igrala, ampak je celo uro mirno klečala pred podobo Lurške Matere božje. To se je oni sestri že predolgo zdelo, in povabi jo, da greste na vrt. Toda kolika čuda! Sicer blede sestra je zdaj rudeča kot roža, solze veselja se jej vdirajo po licu, in presrečno objame sestro ter jej reče: „Sestra, jaz sem zdrava, kje sem bila doslej? Lurška Marija me je ozdravila.“ Veseli glas, da je sestra Evangelista čudežno ozdravela, se takoj raznese med sestrami in v dekliskem zavodu, in vse hiti v kapeleco hvalit pomoč Lurške Marije. Ondi začno pevati Lurško pesem: „Ave Marija, ave Marija“ — in jo tako prisrečno na ves glas pojejo, da nobeno oko ni ostalo brez solzá. Sestra Evangelista je djala, da se jej je zdelo, kakor bi jej bili popadali oluski raz oči, ali kakor bi bila po dolgem potovanji vtrujena se prebudila. V čast in zahvalo Lurški Materi božji je bila na god Karmelske Marije slovesna sv. maša, in smo zapeli tudi zahvalno „pesem“. Radujte se, da se je Marija, božja mati, ozrla tudi na slovensko stran!*)

Z Dobrne, 14. julija. († General Samec.) Danes došli „Čech“ naznanja, da je v deželni blaznici v Pragi umrl gosp. Vojteh Samec. Ta osebnost je znana iz leta 1878., ko se je proslavila povodom okupacije Bosne, ima pa tudi osebnih prijateljev in znancev po spodnjem Štajarskem, kolikor jih ga je bilo spoznalo v našem kraju, kamor je sedanji pokojnik zahajal na počitnice skoz več let k svojemu staremu prijatelju in bivšemu lastniku Novega-grada pri Dobrni.

Pokojnik bil je sin prostega rokodelca, kovača na Moravskem. Vsled svoje spretnosti je od najnižje stopinje pri vojaštvu dosegel celó čast general-majorja. Kot takšen se je oslavlil imenito v Bosni. Po-

*) Hvala! Nas bote vsikdar zeló razveselili. Prosimo. Vred.

nosen na slavo, se je nekoliko pri neki zadevi v nasprotje postavil s takratnim poveljnikom Württembergom. A to je dalo povod, da je v najboljši dóbi svojega življenja po vojaški šegi prosil za pokojnino.

Bival je pri svoji sestri v Pragi. Tukaj je prevzel vredovanje čeških „Vojenskih Listov“, ali ne morem prav povedati, da li je tudi že redakcijo vodil, ker so kmalo potem, ko je bil obljubil prevzeti imenovani časnik, prišle na vrsto državno-zborske volitve. In ker je v obziru narodnosti bil iskren Sloven, mu je državno-pravna stranka češka (Dr. Rieger) ponudila kandidaturo za mesto Prag, v katerem razredu, to sem pozabil.

Kakor poslanec je sicer prišel v zbornico na Dunaj, ali moral jo je nepričakovano naglo zapustiti. Začela se mu je namreč mešati pamet ter so ga spravili v deželno blaznico v Pragi. Tu je sedaj, čez dve leti, nemila smrt storila konec sicer delapolnemu in zaslužnemu življenju generala Sameca.

Naše slovstvo.

Pedagogiški letnik.

I. leto. 1887. Vredil Frane Gabršek. Izdalo in založilo „Pedagogiško društvo“ v Krškem. V Ljubljani, natisnil J. R. Milie. (Str. 251, 8°.) — Cena za neuče 1 gl. 40 kr., po pošti 5 kr. več, pri društvenem odboru v Krškem.

Zadnji čas pričelo se je jako živahno znanstveno delovanje v Krškem. Ondotni marljivi gg. učitelji, spretni večinoma tudi v peresu, osnovali so pred letom v imenovanem Dolenjskem mestecu „Pedagogiško društvo“ ter s tem prehiteli svoje brate v beli Ljubljani. Ustanovitelji so tudi kmalo pokazali, da nova družba ni mrtvorojena dete. Prvi duševni plod, društveni „Letnik“ za 1887 je pred nami. In kaj nam prinaša? Najprej „Občno vzgojeslovje“ (str. 3—117). Knjiga, v Gorici nam obljubljen, v Ljubljani do 5 pôle vže natisnjena — je tu cela v slovenskem prevodu pred nami. Kako naj ocenimo to pedagogiko, ktero Slovencem podaja pridni g. Gabršek? Najkrajše, ako rečemo: moderno vzgojeslovje imamo pred saboj! Novošegna pedagogika pa se ne méni za cilj gojencev unkraj groba, ozira se ali edino le na zemeljski namen človeku, ali pa k večjemu še toliko pové „da po krščanski morali je vzgoji svrha tudi večno izveličanje“. Nam vernim Slovencem pa ne more vstrezati vzgojeslovje drugo, kakor le krščansko, ki se enako trudi za časní in za večni blagor učencev. V vzgoji nam mora biti najviši vzor: včlovečena večna resnica in absolutna dovršenost — Jezus Kristus! Duh Kristusov mora prešinjati vzgojeslovje naše, ne duh Herbartov, ne duh Fichtejev, Kantov . . . ; ker vsakoršna vzgoja brez Kristusa zgreši namen in vodi v nesrečo! — Da pa nimamo tu pred seboj krščanske pedagogike, ampak vzgojeslovje brez barve, brez vere, knjigo koje naj bi enako rabil tudi žid, turek ali pa brezverec — tega ne štejemo g. Gabršku v greh, nikakor ne.

obrne govorico na drago Grško domovino. Semtertje mu kdo nalašč kaj ugovarja, toda precej ga zavrne jezični Grk in ponosno se postavi za svoj narod, akoravno je ta le slaba senca nekdanjosti. — Vrl možak je tudi nek morski kapitan iz Neapeljna, ki je na svojih morskih potovanjih skupil hudo trganje po nogah. Veliko vé pripovedovati, kaj je vse skušal sredi širocega morja. Tudi drugi gospodje topličarji od takraj in unkraj mejne črte italijanske so prijazni in ljubeznjivi kolegi. Meni nasproti sedí nek uradnik iz Gorice, ki je že kot slovenski vojak prehodil mnogo mest in dežel. Na starost je tudi on nalezal hudo reumatično bolezen. Največ mu je k temu pomagal novi kataster. Hodil je s cenilno komisijo v lepem in v mokrem, po ravnem in strmém, ter si nakopal bolečine, katerih se bo težko kedaj popolnoma znebil. — Tako nam v prijaznih pogovorih mine ura za uro. Eni topličarji odhajajo, pa jih hitro drugi nadomestijo.

Zjutraj in zvečer se grémo sprehajati po prijazni okolici Monfalkonski. Lepa ravan se razteza proti jugu in zahodu tje do morja, do kterege se v eni uri lahko pride. Ceste so trde in gladke, bodisi po vaseh ali po polji, obrobene z raznovrstnim drevjem, zlasti z akacijami in murbami. Med njivami šetati je prava radost. Trte se spenjajo po razorih od drevesa do drevesa na obeh straneh njive, po sredi pa se bujno razrašča glavni živež tukajšnjega seljaka, „fermentin“.

Žito je bilo 4. julija, ko sem lês dospel, že

pospravljeno z njiv. Oves bodo zdaj želi, tãdi zgodnji krompir že kopljejo. Videl sem tudi drugo rastlinstvo in sočivje po njivah: špargeljne, grah itd., kar pa kmet menda samo za prodaj prideluje. — Krompir in turšico sadé po dolzem preko njive in prav visoko osipljejo. Njive tako obsejane so mi prav dopadale, ker se lahko skozi posamične vrste pregleda vsa njiva. Zemlja je siva in prhka kakor prah, naši ilovici v vsi okolici nisem prišel na sled. — Ograje in plota nikjer nobenega ni, vse je ob krajéh z gostim grmičevjem in drevjem obraščeno — le kratek, močan zid z vratmi v sredi določuje razne kose posestnikov in odpira pot k njivam. Žvrgolenje slaveev, kosov in drugih krilatih pevcev se prijetno razlega po okolici. Prava slast mi je bila vsak sprehod „fralle campagne“, med zelenim poljem Monfalkonskim, posebno zgodaj zjutraj in v večernem mraku. Po dnevu „skržadi“ (cikade) malo preveč cviliijo in stržejo, da bi človek skoraj oglušil.

Dobro četrť ure proti jugu je konec obdelanega polja, in pričinja se močvirje, ki sega do morja. — Živine nisem videl dosti. Kolikor sem videl, je večinoma rudeče dlake, kratka, pa gostega, povitega života. Zanimivo je, kake vozove imajo in kako živiño vpregajo. Senó ne spravljajo domov na velicéh, dolgih vozéh z lestvami, kakor pri nas, ampak njih vozovi so kratki, s širokim podom po vrhu. Na ta pod naložijo gnoj, senó, žito ali karkoli si bodi. Jaz tu v tem času nisem drugih vozov videl. Spredaj pred premo je vtaknjen kos, podoben kratki

lestvi, ki se lahko nazaj na voz nasloni ali po konci pritrdi. V ta kos položijo žrd, kake 4 metre dolg kólec. Mislim, da več kot 8 ali 10 stotov sená nikakor ni mogoče na tako kratek voziček naložiti.

Vprežena živina ima torbe privezane, menda zato, da po ozkih njivah ne hlastá po brajdah. — Ojé je na prednjem konci kvišku vpognjeno in skoraj 1 meter od glav vprežene živine naprej molí. Voli so vklenjeni v jarem, razun tega pa imajo še rogove ovite z vrvjo, ki je na podaljšani kos ojesa ohlapno privezana, zato da voli preveč z glavami krog sebe ne mahajo in med trsjem kake škode ne učinijo.

Ljudstvo se pečá poglavitno s kmetijstvom, s sadje, vino- in svilorejo. Tudi ribičev je mnogo, ki hodijo z navadnimi mrežami ob bregu morja ribe lovit. Po tovarnah jih veliko svoj kruh služi. Prav lahko bi izhajali Monfalkonci, ko bi nekoliko bolj varéno živeli in jih ne bi tako močno peté za ples srbele.

Naj zadostuje za danes! V prihodnjem pismu Ti opišem cerkev in Monfalkonce z verskega stališča. Zopet dokaj spomina vrednega. Počutim se prav dobro, in kopelji, o katerih sledi posebno pismo, mi čedalje bolj ugajajo. — Da tudi Tebe najde zdravega in veselega na ljubem domu, želi in upa

Tvoj zvesti

Petrovič.

Da imamo moderno vzgojeslovje pred seboj, tega je kriv sedanji učni sistem v Avstriji. Mi celó trdimo: ako bi bil naš pisatelj po lastnem srcu in prepričauji sestavljal pedagogiko, bila bi krščanska, verska. A mislil si je morda, če spišem pedagogiko na krščanski podlagi, tedaj mi je za šolsko rabo ne potrdijo: vzemimo, slovénimo toraj kakor že za učiteljska izobraževališča potrjeno. Zdi se nam tudi, da je naš g. prelagatelj nemškemu izvirniku celo tú in tam kaj rožiček odbil, zlasti je mislil knjigo zboljšati s tem, da je vvrstil nekoliko Slomškovih izrekov o izgoji. O da bi bil pač smel Slomškovega duha vvesti v knjigo! A tega mu ne dopušča sedanji učni sistem, po katerem mora šola biti brezverska, toraj tudi učne knjige. Prežalostno! V celi Cislajtániji biva nekako 23 milijonov ljudi; med temi je nas katolikov nad 20 milijonov in blizu milijona še drugih kristjanov. A zarad židov menda, katerih je nekaj čez milijon naseljenih tú in tam zlasti na Dunaji in po Gališkem, ne smejo učne knjige kazati krščanskega lica! Kako potrebno je toraj, da si po zakonitem potu priborimo šolo na verski, krščanski podlagi! (Konec prih.)

Domáče novice.

(Vmeščen) bil je danes č. g. Gašper V i l m a n, na faro Sela pri Šumbregu.

(Na babiški učilnici v Ljubljani) se prične zimski tečaj v slovenskem jeziku 1. oktobra. Iz šolskega zaloga se podeli 10 štipendij po 52 gl. 50 kr.; prošnje naj se izročé do 15. avgusta dotičnemu okrajnemu glavarstvu.

(Za govejo razstavo v Metliki) dovolilo je vis. c. k. kmetijsko ministerstvo 500 goldinarjev. Program za delitev državnih premij pri tej razstavi je glavni odbor c. k. kmetijske družbe že odposlal ministerstvu v potrdilo.

(Za Erjavčev spomenik in ustanovo) je nabranih po zadnjem izkazu v „Soči“ 2618 gld. 48 kr.

(Razpisana) je služba vrtnarice za otroški vrt v Podgori pri Gorici, ki se odpre 1. septembra t. l. Letna plača je določena na 300 gold. Prošnje s spričevali sposobnosti naj se pošljejo do 28. t. m. županstvu v Podgori.

(Na Gorški pripravnici za učiteljice) se je končalo šolsko leto 15. t. m. s slovesno sv. mašo. V vseh štirih tečajih je bila 101 učenka, 45 slovenske, 56 italijanske narodnosti.

(C. kr. Goriško kmetijsko društvo) je, kakor čitamo v zadnji številki „Gospodarskega lista“, določilo iz zaloga poljedelskega ministerstva v prosep mlekarstva in sirarstva 200 gld. v podporo pravilno ustanovljenim mlekarskim zadrugam po Goriškem. Prošnje naj se pošljejo do konca avgusta dotičnemu okrajnemu glavarstvu.

(Nič kot smola!) Paroplovba po Muri v Gradci nima sreče. V sredo sta bila namenjena oba parnika napraviti vožnjo za poskušnjo. Prvi, „Kübeck“, stal je med verižnim in med Albrehtovim mostom ob levi obali, drugi, „Graz“, pa doli pri „Fischeran“, kjer so ga spustili v vodo. „Kübeck“ se odpravi na pot po svojega tovariša proti klavnici. Med Radecky-jevim in klavniškim mostom zadene „Kübeckov“ vijak ob nekaj trdega v vodi in se razleti. Sedaj je bilo treba parnik h kraju spraviti. Vpregli so škipce, na katerih je dvajset mož vlekle. Vrhovno zapovedništvo je imel tesarski mojster. Ko dvajsetorica zopet dobro vleče, gré mojster pod vrvjo na drugo stran. Vrv se vtrga in mojstra na tla pobije, kjer je v nezvesti obležal in so ga v bolnišnico prenesli. Nevolja v Gradci je jako velika, da parobrodno društvo še sedaj ne pozná struge reke Mure, če prav je parnik „Kübeck“ že štirinajst dni na njej. Kako li hoče voziti? Mura navadno ni kdo vé kako velika, in dna tudi nima zlikanega, temveč je precej robat in skalnat. Bo pač treba še marsikakega novega vijaka, preden bo stvar v redu.

(Brzovlaki) na koroško-tirolski progi Maribor-Francosfeste so letos izostali, ker se niso izplačevali. Korošcem se pa vendar-le toži po njih, in se bo e. kr. koroška deželna vlada v zvezi z ondašnjim deželnim zastopom pri južni železnici potegnila za zopetno vpeljavo nagličev.

(O službenih hojah) cesarskih uradnikov in služabnikov ukrenilo je c. k. finančno ministerstvo v sporazumljenji z ostalimi ministerstvi, da se cesarski uradniki in služabniki pri službenih hojah, komisijah

itd. poslužujejo tramvaja na paragon, kakor tudi električnih železnic, kjer se namreč nahaja eno ali drugo, ter zaračunijo stroške za tako vožnjo izdane. Kjer se nahajajo konjske železnice, omuibusi ali drugi tem slični vozovi, mora se služabništvo teh posluževati, in mesto dosedanje hodnine, (odškodnine za hojo) zaračunjevati le stroške za vožnjo.

(Vojaske kapelniki) še vedno nimajo določenega stališča v c. kr. armadi. Oni ne spadajo ne k častništvu, ne k uradništvu in ne k moštvu. Oni so najemniki. In vendar bi se jim gledé slovitosti, ki jo imajo c. kr. naše vojaške kapele po celem svetu, spodobilo določeno mesto med vojaškimi uradniki. Kakor pišejo, bo se to vprašanje kmalo tako rešilo, da pridejo kapelniki med vojaške uradnike.

Telegrami.

Trst, 19. julija. (Občni zbor družbe sv. Cirila in Metoda.) Po slovesni službi božji sijajno zborovanje v zali dvorani slovenske čitalnice. Vdeležitev mnogobrojna od vseh krajev slovenskih. Národno ženstvo dobro zastopano in nazdravljeno. Razprava živahna in složna. Profesor Einspieler z navdušenjem izvoljen prvim častnim članom. Pri skupnem obedu iskrene napitnice, prva po predsedniku Nj. Veličanstvu z gromovitimi „Živio!“ in „Slava“-klici sprejeta.

Inomost, 19. julija. Nemški cesar Viljem je zjutraj po zajuterku odgovoril na došla mu pisma in ob 9. uri odpeljal se v Lend oziroma Gastein. Cesar je po noči dobro počival, in bil zjutraj vidno okrepcan. Cesarskemu namestniku je izrazil upanje, da bodo toplice v Gasteinu zopet utrdile njegovo zdravje.

Pariz, 18. julija. Zbornica je potrdila postavni načrt o mobilizaciji za poskušnjo, ker je obljubil vojni minister, da se mobilizuje le 20.000 mož in 10.000 konji.

T u j e i.

17. julija.

: r. **Malléu**: Braun, Traub, Bruner in Oberländer, trgovci, z Dunaja. — G. Landa, inženir, iz Budimpešta. — A. Pipp, trgovec, iz Štajarskega. — Alojzija Benporath, zasebnica, z sinom, iz Trsta. — J. Nossan, trgovec, iz Trsta. — grof Burthon, zasebnik, z soprogo, iz Gorice. — Dr. Faber, zasebnik, iz Gorice. — G. Gerstner, zasebnica, iz Pulja.

Pri **Slona**: Beno Hartmann, c. k. nadzornik višjih šol, z Dunaja. — Friedrich, Ansterlitz, Bunzl, Kraumann, trgovci, z Dunaja. — E. Pavlinović, potovalec, iz Prage. — J. Likoser,

e. k. major, iz Kromeríža. — F. Tanzer, zdravnik, z sestro, iz Grada. — J. Kalivoda, zasebnik, iz Ogerskega. — J. Gruden, zasebnik, iz Idrije. — Dr. E. Burger, zasebnik, iz Kočevja. — O. Homann, posestnik, iz Radovljice. — S. Juško, župnik, iz Podkloštra. — Dr. Maninar, Kathegu in Greenham, zasebniki, iz Trsta. — F. Gotthardi, zasebnik, z družino, iz Reke. — A. Kovnich, profesor, z soprogo, iz Istrije.

Pri *Bavarskem dvoru*: Reza Leben, zasebnica, z družino, iz Novega mesta — Baron Scheschark, zasebnik, iz Kočevja. — Pius Anger, kapelnik, z soprogo, iz Kočevja. —

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
18.	7. u. zjut.	737.14	+20.2	sl. szap.	sk. oblačno	0.4 dež
	8. u. pop.	736.44	+25.6	sl. sev.	sk. jasno	
	9. u. zveč.	736.86	+20.8	sl. jzap.	del. obl.	

Zgodaj zjutraj je grnelo, čez dan deloma jasno: zvečer črni oblaki in grmenje zdaleč, pozneje se je zjasnilo. Srednja temperatura 22,2° C., za 2,9° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

19. julija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. 55 kr.
Sreberna " 5% " 100 " (s 16% davka)	83 " — "
4% avstr. ziata renta, davka prosta	113 " 20 "
Papirna renta, davka prosta	96 " 70 "
Akcije avstr.-ogorske banke	885 " — "
Kreditne akcije	281 " 40 "
London	126 " 35 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleond.	10 " 01 ¹ / ₂ "
Ces. cekini	5 " 98 "
Nemške marke	62 " 05 "

Zaradi izvrstne vsebine zelo razširjena in priljubljena je molitvena knjiga

Sveta ura

moliti Jezusa v zakramentu ljubezni božje. **Ali obiskovanje presvetega Rešnjega Telesa**, in Ješčenje neomadežene Device Marije za vse dni v mesecu. Poleg sv. Alfonza Marije Ligvortjana s pristavkom mnogih družih molitev in pobožnost spisal

Janez Volčič.

duhoven Ljubljanske škofije.

V natis teh bukev je Ljubljansko škofljestvo
dovolilo 4. aprila 1867.

Do sedaj je knjiga izšla v V. izdajah in se dobi po naslednjih cenah: Vezana v usnje 90 kr.; vezana v usnje s zlatim obrezkom 1 gld. 25 kr.; vezana v usnje s zlatim obrezkom in pozlačenimi platnicami 1 gld. 50 kr.

Knjiga se dobiva pri

M. Gerberji v Ljubljani

in v drugih bukvarnah.

(1)

KATOLISKA TISKARNA

V LJUBLJANI

VALVAZORJEV TRG
*priporoča se prečastiti
p. n. občinam za vsako-*

VALVAZORJEV TRG
*duhovščini, pisateljem in
vrstno izvrševanje tiska*

Spovednih, birmskih in izpraše-
vanjskih listkov, molitvenih-
knjig, litanij, župnij-
skih obrazcev.

Dekretov, plakatov, vstopnic,
sporedov, letnih poročil,
in družnih tiskovin v
raznih barvah.

Knjig, brošuric, prošpektov, časo-
pisov, vabil, vozni listov,
mrtvaških listov,
obiskovalnic.

Diplom, cenikov, imenikov,
računov, koverit s firmo,
pobotnic, tabel za
urade, pravil.